

[Bernhard Baunsgaard]

»Vil ministeren gennem lovgivning sikre alsidigheden i folkebibliotekernes boganskaffelser?«

Skriftlig begrundelse

Kulturudvalget i Ringe har ifølge en omtale i Bibliotek 70 fra 14. oktober nægtet at fjerne bogen »Ved du det?« fra biblioteket, selv om nogle borgere havde foreslået det, idet de mente, den mere var pornografi end seksualoplysning.

Formanden for kulturudvalget, der i øvrigt er valgt af partiet venstre, har som sin opfattelse fremhævet, at biblioteket har pligt til at være alsidigt i sit bogkøb.

Med dommen i Thistedssagen omkring Bent Hallers bog in mente opfordres ministeren til at sikre den frie informationsret for en kommunes beboere på linje med den opfattelse, kulturudvalget i Ringe har givet udtryk for.

I Thisted var forholdet som bekendt, at et flertal i byrådet nægtede at anskaffe Bent Hallers bog, selv om flere hundrede af byens indbyggere bad om det.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det spørgsmål, jeg har stillet til ministeren for kulturelle anliggender, drejer sig til syvende og sidst om muligheden for at blive orienteret om forhold, også gennem bøger, som et lokalt flertal ikke kan lide. Jeg kunne derfor også have spurgt, om ministeren vil sikre den alsidige information ved at udelukke, at et flertal kan nægte at anskaffe en bog til biblioteket, som andre ønsker.

Det er jo tilsyneladende så demokratisk at lade et flertal bestemme, men konsekvenserne er virkelig rystende. I Thisted bestemte V og K, venstre og konservative, mod socialdemokrater og radikale, at en bestemt bog ikke måtte anskaffes, til trods for at 300 lånere ønskede at låne den.

Men baggrunden for mit spørgsmål i dag er, at vi har et flertal, der siger: vi kan ikke lide den bog, men det er der andre der kan, og så skal de have lov til at få den bog. Det forsøger så andre lokale kræfter at hindre. Jeg kan nævne, at kristeligt folkeparti har afbrudt samarbejdet med venstre, fordi der er en venstreformand for det kulturudvalg, der siger, at folk skal have lov til at læse de

bøger, de vil, når bare de kvalitetsmæssigt er i orden.

Derfor er det så væsentligt, at vi sikrer det gennem lovgivningen.

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Det forholder sig sådan, at i henhold til § 21 i bekendtgørelsen af 13. maj 1965 om folkebiblioteker skal folkebibliotekernes formål opfyldes gennem kvalitet, alsidighed og aktualitet i udvalget af det materiale, der stilles til rådighed.

Alsidighedskravet indebærer, at biblioteket skal råde over en samling, hvor alle udtrykte opfattelser kan komme til orde, også synspunkter, der kan anses for kontroversielle. Det følger også af kravet, at en bog ikke kan afvises, fordi den isoleret betragtet er ensidig, eller fordi den forekommer nogle mennesker anstødelig. Kravet om alsidighed har været et grundlæggende princip for danske folkebiblioteker siden 1920, men det blev først formuleret i bekendtgørelsen af 1965. Kravet om alsidighed er sammen med de øvrige bestemmelser for bogvalget helt afgørende for bibliotekernes mulighed for at opfylde deres formål. De har været af uvurderlig betydning for udviklingen af det moderne folkebibliotek, og de hænger nøje sammen med bibliotekernes betydning for de demokratiske processer i bred forstand.

Som bekendt agter jeg inden længe at fremsætte forslag til en ny bibliotekslov, og i mit forslag vil kravene til materialevalg fremgå direkte af lovtæksten. Jeg finder det vigtigt, at det kommer til at stå i loven, at der skal lægges vægt på kvalitet, aktualitet og alsidighed og ikke på religiøse, moralske eller politiske holdninger. Dette skridt, at optage bestemmelserne i selve loven, tror jeg er den bedste måde at sikre alsidigheden på, idet kommunalbestyrelsen skal have det endelige ansvar for, at lovgivningen overholdes. Og det er min opfattelse, at ansvaret for bogvalget bør ligge lokalt i kommunalbestyrelserne, idet alternativet let kunne blive et centraliseret bogvalg, som ikke er i overensstemmelse med principperne om det kommunale selvstyre. Og i øvrigt vil jeg sige, at under behandlingen af mit lovforslag vil vi jo få lejlighed til at drøfte dette spørgsmål langt